

Szczecin, dnia 18.05.2009 r.

PROTOKÓŁ

*z przeprowadzonego w dniu 29.04.2009r. postępowania wyjaśniającego
okoliczności przetoczenia noworodkowi niezgodnego w grupie ABO
osocza świeżo mrożonego w Klinice Patologii Noworodka
oraz Pracowni Serologii Transfuzjologicznej
Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 2 PAM
w Szczecinie.*

Kontrola została przeprowadzona w dniu 29.04.2009 roku przez: lek. Annę Lipińską kierownika Pracowni Konsultacyjnej Immunologii Transfuzjologicznej i lek. Małgorzatę Maron kierownika Działu Preparatyki Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Szczecinie, w związku ze zgłoszeniem obcogrupowej transfuzji osocza u noworodka „C” bl. I ur . r.

Dziecko posiadające grupę krwi B Rh + (PLUS) otrzymało osocze grupy 0. Zostało to potwierdzone badaniami wykonanymi w Pracowni Konsultacyjnej Immunoserologii Transfuzjologicznej RCKiK w Szczecinie dn.29.04.2009 r.

Postępowanie wyjaśniające przeprowadzono w obecności Kierownika Kliniki Patologii Noworodka prof. dr n. med. lekarza odpowiedzialnego za gospodarkę krwią SPSK Nr 2 PAM oddziałowej Bloku Porodowego pani i położnej

„C” bliźniak I ur. 28.04. 2009 r., ze względu na stan zdrowia (podejrzanie zespołu „podkradania”) miała zleconą transfuzję osocza świeżo mrożonego. Na podstawie wyniku grupy krwi z Pracowni Serologii Transfuzjologicznej SPSK 2 złożono zamówienie na osocze grupy krwi 0. Pracownia Serologii Transfuzjologicznej oznaczyła grupę krwi u dziecka „C” bl. I jako 0 Rh + (PLUS). Badanie było wykonane z krwi pępowinowej. W tym samym dniu skierowano do RCKiK próbki krwi matki i noworodków „C” bl. I i bl. II w celu wykonania badań przedtransfuzyjnych przed przetoczeniem KKCz. Badania w Pracowni Konsultacyjnej Immunoserologii Transfuzjologicznej wykazały niezgodność w oznaczeniach grup krwi u noworodków, o czym powiadomiono Klinikę Patologii Noworodka SPSK 2. Natychmiast przerwano transfuzję

osocza u noworodka i „C” bl. I (przetoczono 15 ml osocza). Według oświadczenia lekarza prowadzącego - dr n. med. u dziecka „C” bl. I nie obserwowano żadnych objawów przetoczenia obcogrupowego.

Podczas pobytu w Klinice Patologii Noworodka zwrócono uwagę na brak identyfikatorów z nazwiskiem i płcią u noworodka „C” bl. II. Wszystkie identyfikatory należące do tego dziecka przyklejone były do ściany łóżeczka.

W trakcie kontroli oddziałowa Bloku Operacyjnego położna opisała sposób oznaczania łożyska i noworodka w przypadku ciąży bliźniaczych. W Szpitalu obowiązuje zasada, że bliźniak i odpowiadające mu łożysko są oznaczone tym samym narzędziem, które zabezpiecza pępowinę: bliźniak I kocherami, bliźniak II payerami. W przypadku użycia tego samego rodzaju zacisku, narzędzie zaciśnięte na pępowinie łożyska bliźniaka II musi być dodatkowo oznakowane np. gazikiem lub nitką chirurgiczną. Zasady te nie są opisane w procedurze i funkcjonują od lat „zwyczajowo”.

Instrumentariuszką podczas porodu drogą cięcia cesarskiego ciężarnej w dniu 28.04.2009 r. była położna , która była odpowiedzialna za prawidłowe oznaczenia łożysk podczas zabiegu.

Według relacji położnej podczas zabiegu cięcia cesarskiego stan matki nagle uległ pogorszeniu. Ponieważ zaistniała konieczność szybkiego zabezpieczenia naczyń pępowinowych, podała narzędzia w odwrotnej kolejności niż zwyczajowo przyjęta. O fakcie tym poinformowała położną odbierającą noworodki.

Na Bloku Porodowym przyjęta jest również zasada, nigdzie nie opisana, że położna z sali porodowej przed pobraniem krwi pępowinowej z łożyska do badań laboratoryjnych ustala z instrumentariuszką obecną przy zabiegu w jaki sposób zostały oznakowane łożyska. W tym przypadku również odstąpiono od tej umowy „zwyczajowej”.

Dr n. med. pediatra , obecna przy porodzie, zleciła położnej pobranie próbek krwi pępowinowej w celu oznaczenia grup krwi bliźniaka I i bliźniaka II. W Pracowni Serologii Transfuzjologicznej SPSK 2 określono grupę krwi noworodka „C” bl. I jako 0 Rh + (PLUS), natomiast noworodka „C” bl. II jako B Rh + (PLUS). Badania serologiczne wykonane w Pracowni Konsultacyjnej Immunoserologii Transfuzjologicznej RCKiK w Szczecinie w dniu 28.04.2009 r. z krwi żyłnej pobranej od obu noworodków wykazały:

- noworodek „C” bl. I: grupa krwi B Rh + (PLUS)
- noworodek „C” bl. II: grupa krwi 0 Rh + (PLUS).

O niezgodności w oznaczeniach grup krwi została natychmiast zawiadomiona Klinika Patologii Noworodka. Powtórne badania serologiczne wykonane w RCKiK z nowo pobranych próbek potwierdziły poprzednie oznaczenia.

Podczas kontroli Pracowni Serologii Transfuzjologicznej SPSK 2 nie zauważono błędów, które mogły by się przyczynić do nieprawidłowego oznaczenia grup krwi u bliźniaków „C”. Wszystkie badania wykonuje się zgodnie z obowiązującymi zasadami. Są one wykonywane, przeprowadzane i odczytywane przez dwie osoby, w tym diagnostę laboratoryjnego. Zastrzeżenie budzi jedynie fakt, że nie wszystkie osoby wykonujące badania serologiczne posiadają aktualne upoważnienia do ich wykonywania. Dotyczy to diagnostów laboratoryjnych: mgr inż. _____ oraz mgr inż. _____

W bieżącym roku do dnia kontroli wykonano:

- 3310 oznaczeń grup krwi,
- 289 badań przeciwciał odpornościowych u kobiet w ciąży,
- 75 badań kwalifikacyjnych do podania immunoglobuliny anty – Rh D,
- dla 1771 biorców krwi wykonano badania przedtransfuzyjne.

Próbki krwi pępowinowej obu bliźniąt „C” (z których w pracowni SPSK2 dokonano oznaczeń) zbadane w RCKiK w Szczecinie potwierdziły oznaczenia Pracowni Serologii Transfuzjologicznej SPSK 2.

KIEROWNIK
DZIAŁU REPARATYKI
Małgorzata Maron
lek. med. Małgorzata Maron
Specj. Transfuzjologii Klinicznej

08803 KIEROWNIK
PRACOWNI KONSULTACYJNEJ
IMMUNO-SEROLOGII TRANSFUZJOLOGICZNEJ
Anna Lipińska
specjalista lab. transfuzjologii med.

Wnioski:

Przyczyną zaistniałego zdarzenia, przetoczenia obcogrupowego osocza, był fakt zamiany łożysk w trakcie pobierania próbek krwi na badania. W Szpitalu brakuje procedury opisującej sposób oznaczania łożysk, która gwarantowałaby prawidłową ich identyfikację.

Wyjaśnienia wymaga ustalenie kto pobierał krew pępowinową z łożyska. Według informacji przekazanej przez panią doktor _____ zlecenie otrzymała położna _____

_____ natomiast na skierowaniu na oznaczenie grupy krwi z krwi pępowinowej jako osoba pobierająca podpisana jest położna _____

Podczas kontroli oddziałowa Bloku Porodowego pani _____ poinformowała, że nie wszystkie położne, które wykonują transfuzje posiadają aktualne upoważnienia do przetaczania krwi i jej składników.

Pani doktor lekarz _____ odpowiedzialna za gospodarkę krwią w Szpitalu systematycznie przeprowadza szkolenia fachowego personelu w zakresie krwiolecznictwa.

Zalecenia pokontrolne

1. Należy ustalić jednoznaczny sposób identyfikacji łożyska. Sposób ten musi być opisany w procedurze.
2. Należy ustalić, która położna pobierała krew pępowinową z łożyska w celu wykonania badań dla noworodków bliźniaka I i II (_____ „C”) i w jaki sposób dokonała identyfikacji łożyska.
3. Zapewnić prawidłowe i bezpieczne zasady identyfikowania noworodków.
4. Skierować na przeszkolenie w RCKiK pielęgniarki i położne dokonujące przetaczania krwi i jej składników.
5. Skierować na szkolenie do RCKiK diagnostów laboratoryjnych: _____ i _____, które nie posiadają aktualnych upoważnień do wykonywania badań serologicznych.

DYREKTOR
REGIONALNEGO CENTRUM
KRWIODAWSTWA I KRWIOLECZNICTWA
w _____
lek. Jarostaw Nowak
Specj. Transfuzjologii Klinicznej